

Stockholm den 5 juni 2020

R-2020/0641

Till Näringsdepartementet

N2020/00314/DL

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 11 mars 2020 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet Brott mot djur – Skärpta straff och ett mer effektivt sanktionssystem (SOU 2020:7). Advokatsamfundet har i huvudsak ingen erinran mot förslagen i betänkandet, med undantag för nedan angivna påpekanden.

Sammanfattning

Advokatsamfundet anser att det bör införas ett ringa djurplågeribrott. Advokatsamfundet anser att grovt djurplågeri inte som huvudregel bör särbehandlas påföljdmässigt såsom artbrott. Advokatsamfundet avstyrker förslaget om att det bör ske en sanktionsväxling på området.

Avsnitt 6.4 Det bör införas ett grovt djurplågeribrott

Vid införande av ett grovt djurplågeribrott bör även ett ringa djurplågeribrott införas. Skälen för det är följande.

I de fall det finns grova varianter av ett brott förekommer i brottsbalken i stor utsträckning även ett motsvarande ringa brott, se exempelvis stöld och misshandel. Av systematiska skäl bör därför när ett grovt brott införs även ett motsvarande ringa brott införas. Vidare är djurplågeribrottet mycket stigmatiserande och det torde vara av stor vikt för den enskilde som misstänks eller döms för djurplågeri att det framgår att det rör sig som ett ringa brott. Genom att införa ett ringa brott skulle även påföljden bli mer förutsägbar för den enskilde.

Vad som anförs i betänkandet avseende svårigheter vid rubricering är ett problem som alltid uppkommer när det finns olika svårighetsgrader av ett brott och utgör enligt Advokatsamfundets mening inte tillräckliga skäl för att avstå från att införa ett ringa djurplågeribrott.

Avsnitt 6.7 Djurplågeribrottet som artbrott

Grovt djurplågeribrott bör inte som huvudregel särbehandlas påföljdmässigt såsom artbrott. Skälen för det är följande.

Fängelse är den mest ingripande påföljd som finns i svensk rätt. Vid val av påföljd ska rätten fästa särskilt avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse, se 30 kap. 4 § brottsbalken. I nyss nämnda paragraf framgår vilka omständigheter rätten får beakta som skäl för fängelse, däribland brottets art. För att välja fängelse som påföljd, när straffvärdet inte överstiger ett år, ska det finnas goda och grundade skäl för det. Som framgår i förslaget föreligger i stort sett inga av de traditionella skälen för att djurplågeribrott ska betecknas som ett artbrott. För det fall brott som saknar de angivna skälen börjar benämnas såsom artbrott föreligger en stor risk för s.k. artbrottsinflation, vilket urvattnar systemet.

Förslaget framhåller att djurplågeribrottet är svårupptäckt, vilket är ett av de traditionella skälen för att bedöma ett brott såsom artbrott. De av förslaget angivna kvalifikationsgrunderna för att ett handlande ska bedömas som grovt djurplågeribrott är dock sådana att brotten generellt sett inte kan anses vara svårupptäckta. I de fall brott avser ett större antal djur i näringsverksamhet, bör exempelvis så inte vara fallet. De fall av djurplågeri som däremot kan vara svårupptäckta är de som beror på oaktsamhet eller där en privatperson på grund av dåligt mående inte kan ta hand om sina husdjur. Avsikten med förslaget torde inte vara att påföljden för sådana brott ska vara fängelse.

Här ska också framhållas att det enligt NJA 2006 s. 339 finns fall då djurplågeribrott kan betecknas som artbrott. I de enskilda fallen där rätten anser att gärningen har ett artvärde finns alltså möjlighet att välja fängelse som påföljd. En fängelsepåföljd bör dock inte vara huvudregeln.

Avsnitt 9.2 Argument för och emot en sanktionsväxling

Det bör inte ske en sanktionsväxling på området. Utöver de skäl som tidigare anförts när sanktionsväxling utretts (se SOU 2011:75 s. 842 ff.) vill Advokatsamfundet särskilt framhålla följande.

I betänkandet anförs att effektivitetsvinster är det tyngst vägande skälet för en sanktionsväxling. Enligt förslaget är det endast ett begränsat antal bestämmelser som ska omfattas av sanktionsväxlingen. Dessutom tycks de aktuella bestämmelserna vara sällan förekommande hos polis och åklagare. Enligt Advokatsamfundet medför dessa omständigheter att det kan ifrågasättas om en sanktionsväxling medför några större

effektivitetsvinster. Vidare är undantaget för när sanktionsavgift ska avstås enligt vad som föreslås i betänkandet mycket allmänt hållet. För den enskilde, som inte har något juridiskt biträde till förfogande, torde sanktionsavgiften ofta framstå som oskälig. Detta medför att det finns en betydande risk att många beslut överklagas och att den enligt betänkandet förmodade effektivitetsvinsten går förlorad.

Sammanfattningsvis anser Advokatsamfundet att effektivitetsvinsterna framstår som mycket begränsade och väger inte upp för det avkall på rättssäkerhet och förutsägbarhet som en sanktionsväxling innebär.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander